

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt.

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adnak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Három évtizedes államháztartás.

(P. C.) A meglepetés érzelme szállja meg az olvasót, aki az imént megjelent, Benke Gyula országgyűlési képviselő által szerkesztett, „A magyar korona országainak harmincz éves államháztartása 1868-tól 1891-ig” című füzetet átolvassa. Ön-kéntelenül kérdeznie kell, vajjon a nagy szorgalommal összehordott s áttekinthető rendezett számanyag valóban helyes-e s természetes eszközökkel történt e, hogy az alkotmányos korszak kezdetén volt oly szerény tételek ily magasra nőttek s valóban elég erősek vagyunk már oly terhek viselésére, melyek magassága harmincz év előtt szinte szédítőnek tetszett volna?

Ámde a kételynek el kell tűnnie, mert a szerzőt komoly szakembernek ismerjük, ki, mint a képviselőház zárszámadásvizsgáló bizottságának előadója, teljesen uralkodik az általa tárgyalt anyagon és hivatalos adatokból merítette állításait.

Benke érdekes munkalátából közlünk néhány részletet. Így nyugdíjtelehr tett 1868-ban 2864 millió frtot, 1897-ben 8416 millió frtot. Állami adósságaink kamataira és kezelési költségeire kellett 1868-ban 48 millió 521 ezer frt, 1897-ben már 131—132 millió frt közt várjal az évi szükséglet. Horvát-Szlavonországok beligazgatási költségei 1871-ben alig haladták meg a 2 millió frtot, 1891 óta már 9 millió frtnál is többet igényeltek. Igen érdekesek az emelkedések a belkormányzat egyes tárczáinál. Csak hogy a kimutatott számok nem nyujtanak mindenütt világos képet, mert az idők folyamán nagy változások történtek egyes minisztériumok ügykörében. Ettől eltekintve, nem mellőzhetjük hallgatással, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szükséglete e három évtized alatt megtízszorozódott (1897-ben meghaladta a 10 millió frtot), az igazságügyi tárcza költségei 1872-ig 3—4 millió frt körül jártak, 1897-ben meghaladtak a 14 millió frtot. Az államháztartás összes tiszta költségei a három évtized alatt 111 millió frtról 261 millióra emelkedtek, természetesen ennek megfelelő módon kellett a fedezetről is gondoskodni.

Némi aggodalomra adhatna okot, hogy az állami adósságok is igen jelentékenyen emelkedtek, nevezetesen 1868. végén 268.853, 1897. év végén pedig már 2.212.987 millió frtra rugtak. Ez a tekintélyes szám

azonban sokat veszít felelmes voltából, ha szembe állítjuk vele azt a tényt, hogy az állam ingatlan vagyonyának az értéke az 1868. évi 324.975 millió frtról 1897. végével 1.678.032 millió frtra emelkedett és hasonló arányban emelkedett az ingó vagyon értéke is. Tekintetbe kell venni továbbá, hogy tekintélyes összegeket nyel el a kamatbiztosítás, és hogy ezeket az illető vasutak jövedelmezőségének emelése fokozatosan helyreépítjék.

Nagyban és egészben a kép, melyet Benke képviselő elénk állít, éppen nem örömtelen, mert bizonyítja azt a tényt, hogy minden téren derekasan előre haladunk, és hogy gazdasági tényezőink folyton erősödnek. Az időszaki depressziók alól persze nem vonhatjuk ki magunkat egészen, főleg ha azok világszerte bekövetkeznek, nemcsak nálunk. De a haladás és megerősödés irányát megtarthatjuk, ha szerzőnk intelmét, hogy az államháztartás egyensúlya fölött féltékenyen őrködünk, — érdemes és komoly megszívlelésre méltatjuk. Miatán azonban kormányunk elén az a Széll Kálmán áll, ki annak idején a pénzügyi tárczát letette, mert azt hitte, hogy bizonyos intézkedések alteralni fogják az állami pénzügyeket, és mivel kormányunk pénzügyi tárczáját egy olyan ritka lelkiismeretes, szakavatott férfiú vezeti, mint Lukács László: e tekintetben is teljesen nyugodtak lehetünk.

Hivatalos rész.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület
N.-Enyeden.

Sz. 153—1900.

G. E.

Felhívás Alsófehér vármegye gazdasági közönségéhez!

Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur anyagi és erkölcsi támogatásával az 1900. évi november és december; továbbá az 1901. évi január—márczius hónapjaiban népies téli gazdasági előadásokat és gazdasági tanfolyamokat rendez a vármegye területén, mely előadások által a gazdasági üzem körébe tartozó és pedig a mezőgazdaság, állattenyésztés, erdészet, méhészet, szőlőművelés, borászat, gyümölcsészet köréből, erre felkért szakemberek és szakközvegyi által, a gazdasági

ismereteknek minél szélesebb körben való terjedését ohajtja elérni.

Ismeretes a t. czim előtt az, hogy hazánk, de különösen az erdélyi részek mezőgazdasága csak akkor fogja a gazdának fáradságát, odaadó buzgalmát, szorgalmát jutalmazni is egyuttal, ha az okszerű mezőgazdasági ismeretek a mezőgazdasággal foglalkozók, különösen a földműves-osztály között mentől szélesebb körben fognak elterjedni.

Ezt célozza gazdasági egyesületünk eme már negyedik akciója is, es a népies téli gazdasági előadások rendezésével oda fogunk hatni, miszerint egy a közép-, valamint a kisbirtokos-osztály, az előadásokból szellemi hasznot merítvén, gazdaságában anyagi haszonnal értékesíthesse a népies előadásokon szerzett tapasztalatait.

A népies téli gazdasági előadások sorrendjét az alábbiakban közöljük, a tanfolyamok tartását külön felhívásban tesszük annak idején közzé, és felkérjük a t. czimmet: sziveskedjek a népies téli gazdasági előadások eszméjét mentől szélesebb körben terjeszteni, gazdátársait az előadásokon való megjelenésre buzdítani, hogy gazdasági egyesületünk fáradságát siker kísérje, amely erkölcsi siker — végeredményben tekintve a dolgot — vármegyénk gazdaközönségének komoly és a korrallaladni vágyó tevékenységét tünteti fel.

Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület nevében:

Nagy-Enyed 1900. november hó 5. Zeykfalvi Zeyk Dániel s. k. főispán, gazd. egyesületi elnök. Jankafalvi Csató János s. k. kir. tanácsos, alispán, I. al-elnök. Szenttamási Szalánczy Lőrincz nagybirtokos, II. al-elnök. Gr. Bethlen Sándor s. k. nagybirtokos, Tóth Miklós s. k. arvaszéki elnök, Gáspár János s. k. vármegyei főjegyző, gazdasági-egyesületi igazgatók. Székelyhidy Viktor s. k., gazd. egyesületi titkár.

Népies téli gazdasági előadások sorrendje.

A nagym. Földművelésügyi m. kir. miniszter ur támogatásával rendez az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület.

1900. év. I. előadás. Nagy-Enyeden november hó 18-án. Előadó: d. e. 11—12-ig Ritter Gusztáv gazd. tanintézetű tanár. Tárgy: A gyümölcs értékesítéséről.

II. előadás. Nagy-Enyeden november hó 25-én. Előadó: d. e. 11—12-ig Németh András gazd. tan. intéző. Tárgy: Az állattenyésztés köréből.

TÁRCZA.

Csend van.

Csend van, siri csend van. Fekete sötétség.
Áll a végtelenség — pihen a gondolat.
S bír a „világosság” álmát alussza még...
Sötét van, éjjel van: Boldog a pillanat.

Ám, hogy a sötétség oszladozni indul,
Gonosz kísértetek, kékes színű árnyak
Zsákmányra osonnak piszkos odukból:
— Szorgalmas emberek dolguk után járnak!

S mire a napsugár leköszönt az égről,
Hogy fényét arassza minden földi tájra:
Zsibongó vad csordák élnek melegéből
S milliónyi ember boldogságát várja.

Faragó Andor.

Az okos leány.

Hevesen ragadta meg a leány kezét és úgy nézett szemé közé, mintha forró lelkenek egész tűzét abba a kihívó szívébe akarnák átütteni.

— Utolsó szava volt ez, Berta? Visszavonja nekem tett szent fogadását? Képes összetörni a lelketemet, semmivé tenni az életemet?

— Ne végtelenedjék, édes Gyula. Én mindig nagyon szerettem magát és ha nem volnánk mind a ketten annyira szegények, soha se lennék a más felesége, csak a magáé. De lássa, saját tapasztalatom tanított meg rá, hogy a szerelemből nem lehet megélni. Apám és anyám

is szerettek egymást, de pótolhatja-e ez azt a sok nélkülözést, amelyet évek során szenvedtek?

— Maga nem fog nélkülözni. Azt mondják, van tehetőségem s e mellett munkakedvem, lankadatlan munkacérom. A maga kedvéért léptem a mérnöki pályára, mert ez ma nemcsak biztos kenyér, de fényes jövő ösvénye.

— Fényes jövő?! S mikor érünk el ahhoz a fényes jövőhöz? Mire megöregszünk. Legyen egy kicsit okos, Gyula; tegyen úgy, mint én: kössön öszházaságot.

— Hát maga egy lelketlen teremtés!

Ezt azonban csak egy ember mondta. A többiek nem győzték ismételni, hogy Kövesdy Berta okos leány, amiért szakított a gyermekábrándokkal és elszánta magát, hogy a dussz gazdag Bárody Bertalannak nyujtsa kezét, aki hatvan éve mellett Krózus hírében áll.

Micsoda fényes szertartás volt az, melyet Bárody Bertalan tartott, keretül ahhoz az élethez, melyben kizárólag az övé lesz a csodaszép teremtés.

A menyasszony remek öltözéke, a pompás ékszerek, mind-mind a vőlegény ajándéka. Bizony nem csoda, ha ilyesmi láttára megkaprázik egy-nékülözéshez szokott leányszem.

A leány öntudatosan mondta el, hogy szereti ezt a férfit, és az agg férj száraz, fakó ajkain kéjes mosoly vonaglott végig, mikor kiejtette, hogy holtaiglan hű társa marad.

A két arany karika összefűzte életüket s a pap áldást mondott e frigyre.

Határozottan lépdelt át a templom hajóján. Ezér és ezer gyertya lángja szórt fényességet a boltíves falakra.

Egyszerre a sorban mintha kioltottak volna mindent sötétség támadt. Mintha annak a két fekete szemnek sötét sugara éjszakába borította volna a diszes kísértet, a fényesen világított templomot.

Két fekete szem, Számosy Gyula szeméi. Ott húzódott meg egy oszlopnál s úgy nézett, mint aki nem hiszi, amit lát.

De azért Bárody Bertalan száraz, csontos karjaival magához szoritotta a puha kart, mely rátámaszkodott.

A kapuhoz értek, ahol fényes fogatok vártak a násznépre. Az elsőbe a férj segítette fel fiatal feleségét. Nehéz fehér atlaszszal volt kipárnázva. Szín uj szerzőm ragyogott a két pompás fehér lovon. Pompás lakoma rekesztette be a fényes szertartást.

Mielőtt nászutra keltek, Bárody elvitte leendő otthonába a szép asszonyát. Tündérekastély, mesebeli kincsek táruáltak Berta szeméi elé. Ilyen gazdagságot még álmában sem látott.

A fiatal asszony szeméi megkapráztak. Látóérezékké vált még a lelke is, úgy szívta föl azt a sohasem látott fényt, pompát. És ez mind, mind az övé, cserében azért, hogy meg tudott alkudni a szívével. Milyen előnyös csere!

Nászutjuk remek volt. A férj figyelmes, tán tulságosan figyelmes is volt. Rabszolgái alázattal leste minden pillantását. Az öreg ember fakó, kihavadt szeméből egy-egy szikra pattant ki, mikor elmerült asszonya nézésében. Magához, fonnyadt mellére szivta azt az üde, kívánatos teremtést.

Tehette. Az övé volt.

III. előadás. Vizaknán november hó 25-én. I. előadó: d. u. 2—3-ig dr. Szaniszló Albert jószágigazgató. Tárgy: A vetőmagról. II. előadó: d. u. 3—4-ig Székelyhidyi Viktor gazd. egyt. titkár. Tárgy: Kiseb gazdaságok berendezéséről.

IV. előadás. Tövisen december hó 2-án. I. előadó: d. e. 11—12-ig dr. Szaniszló Albert. Tárgy: A vetőmagról. II. előadó: d. e. 11—12-ig Gálffy János szőlészeti felügyelő. Tárgy: Szőlőink felújításáról.

V. előadás. Alvinczen december hó 2-án. Előadó: d. e. 1/211—12-ig Ritter Gusztáv. Tárgy: A gyümölcs-termeles köréből.

VI. előadás. Gyula-Fehérvárt december hó 9-én. Előadó: d. u. 3—4-ig dr. Szaniszló Albert. Tárgy: Gyümölcsfaink és a bogárvilág.

VII. előadás. Balázsfalván december hó 16-án. I. előadó: d. e. 10—11-ig dr. Ujlakán Sándor tanár. Tárgy: Apróbb gombák mint a gazda ellenségei. II. előadó: d. e. 11—12-ig Török György állami állatorvos. Tárgy: Az állategészségügy köréből.

1901. év. VIII. előadás. Sárdon január hó 6-án. Előadó: d. e. 11—12-ig Dezső Miklós szőlészeti felügyelő. Tárgy: Szőlőink felújításáról.

IX. előadás. Maros-Ujvárt január hó 6-án. Előadó: d. e. 11—12-ig Dezső Zsigmond m. kir. főerdész. Tárgy: Kopár területeink befásításáról.

X. előadás. Csombordon január hó 13-án. I. előadó: d. e. 10—11-ig dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár. Tárgy: A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. t.-cz. magyarázata. II. előadó: d. e. 11—12-ig Gálffy János. Tárgy: Szőlőink felújításáról.

XI. előadás. Magyar-Bükösön január hó 20-án. I. előadó: d. e. 10—11-ig Bőjthe Kálmán főszolgabíró. Tárgy: A ragályos állati betegségek fellépése esetén az állattulajdonosok kötelessége a hatóságokkal szemben. II. előadó: d. e. 11—12-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: A gazdasági szövetkezetekről.

XII. előadás. Vajasdón január hó 27-én. I. előadó: d. e. 10—11-ig dr. Szaniszló Albert. Tárgy: Úszóg, rozsdá és peronoszpóra. II. előadó: d. e. 11—12-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: Az okszerű gazdálkodás alap-feltételei.

XIII. előadás. Felenyeden február hó 2-án. I. előadó: d. e. 10—11-ig Zöld József tisztartó. Tárgy: Az okszerű talajművelésről. II. előadó: d. e. 11—12-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: A gazdasági szövetkezetekről.

XIV. előadás. Magyar-Igen február hó 3-án. I. előadó: d. e. 10—11-ig Dezső Miklós. Tárgy: Szőlőink felújításáról. II. előadó: d. e. 11—12-ig Abend András méhészeti tanár. Tárgy: Az okszerű méhészet köréből.

XV. előadás. Miriszlón február hó 3-án. Előadó: d. e. 11—12-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: A gazdasági hitelszövetkezetekről.

XVI. előadás. Lőrinczrévén február hó 10-én. I. előadó: d. e. 10—11-ig Gálffy János. Tárgy: Szőlőink felújításáról. II. előadó: d. e. 11—12-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: A gazdasági hitelszövetkezetekről.

XVII. előadás. Nagy-Lakon február hó 17-én. I.

Minden nagyobb városban drága ajándékot vett ifju feleségének a vén férj. Berta már egészen belefáradt a nagy gyönyörűségbe, amit az az érette sovárgó ember szerzett neki az egyetlen eszközzel, amivel rendelkezett tengersok pénzével.

Olyan volt az élete, mint azé a virágszálé, melyet a partról szakít magával egy odacsapott hullám.

Kábult, szédült, és oly jól esett neki ez az önkívület. Kinek lehet az övénel fényesebb élete?!

Esős nap volt. Velenczéből egy gyönyörű fekvésű kis olasz városba rándultak, de a rossz idő áthuzta a számitásukat. A szobába rekedtek.

Berta a kis szálló ablakánál állt és céltalan révedés után a szemköztes házra esett tekintete. Egy fiatal, középosztályból való nő állt az ablaknál, karján parányi gyermekkel. Mellette az asszonykánál alig öregebb férj, aki hol a kis babával gyűyögött édesen, hol az asszonyhoz látszott szerelmes szavakat intézni. Az asszonyka mosolygott, ledobva válláról a kis selyem kendőt, mintha melege lenne. A férj hosszú csókot nyomott a fedetlen vállra. Berta összeborzongott.

— Fázik? — kérdezte Bárody.

Nem felelt.

Átölelte reszketeg karjaival.

— Mégis fázik?

— Most még jobban.

— Nézze, milyen szépen ég a tűz a kandalóban.

Nem fordult vissza. Mozdulatlanul tapadtak szemei az előbbi irányba.

Nézett, nézett...

Nézte az okos leány — a boldog asszonyt.

Kövér Ilma.

előadó: d. e. 10—11-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: A gazdasági hitelszövetkezetekről. II. előadó: d. e. 11—12-ig Dezső Zsigmond. Tárgy: Kopár területek befásításáról.

XVIII. előadás. Magyar-Lapádon február hó 24-én. Előadó: d. e. 11—12-ig Dezső Zsigmond. Tárgy: Kopár területek befásításáról.

XIX. előadás. Benedeken márczius hó 3-án. I. előadó: d. e. 10—11-ig dr. Ebergényi Sándor. Tárgy: A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. t.-cz. magyarázata. II. előadó: d. e. 11—12-ig Zöld József. Tárgy: A trágya okszerű kezeléséről.

XX. előadás. Asszonynépén márczius hó 10-én. I. előadó: d. e. 10—11-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: Kiseb gazdaságok berendezéséről. II. előadó: d. e. 11—12-ig Abend András. Tárgy: A méhészet köréből.

XXI. előadás. Maros-Szent-Benedeken márczius hó 17-én. I. előadó: d. u. 2—3-ig Török György. Tárgy: Az állategészségügy köréből. II. előadó: d. u. 3—4-ig Székelyhidyi Viktor. Tárgy: A gazdasági hitelszövetkezetekről.

A népies téli gazdasági előadások végén hasznos gazdasági füzetek a hallgatóság között ingyen fognak szétosztatni.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület.

Jegyzet. Az egyes előadások Nagy-Enyeden, Gyulafehérvárt és Balázsfalván külön falragaszok útján is tudomására lesznek hozva a gazdaközönségnek.

Mindenemü felvilágosítással szívesen szolgál a gazdasági egyesület titkári hivatala Nagy-Enyeden (Tövis-utca 29. sz. a), hol bármily gazdasági ügyben szakszerű felvilágosítást nyerhet a gazdaközönség.

Ugyanott bármikor — írás- vagy szóbeli jelentkezés alapján — az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület” rendes vagy alapító tagjainak sorába jelentkezők felvételnek.

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgösen beküldeni sziveskedjenek.**

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Lendvayné szül. Kováts Ilona a zalathnai állami elemi iskolai tanítónő a csepeli állami elemi iskolához, jelen minőségében, áthelyezte.

— **Helyettesítések.** Alsófehérvármegye főispánja az őszi közgyűlésen megejtett első aljegyzői választás folytán üresedésbe jött vármegyei második aljegyzői állásra dr. Lengyel György harmadik aljegyzőt, az így megüresedett harmadik aljegyzői állásra Cirner Ákos negyedik aljegyzőt, a negyedik aljegyzői állásra pedig, ez állásoknak választás útján leendő szabályszerű betöltéséig, Vinczei Károly kolozsvári lakos végzett jogászt helyettesítette.

— **Főispáni vizsgálat.** Zeyk Dániel főispán dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár és Horváth Miklós vármegyei főszámvevő segédletével kedden a marosujvári járás főszolgabírói hivatalának és Maros-Ujvár község előjáróságának hivatali ügymenetét és pénzkezelését vizsgálta meg. A járás vezetésében és a főszolgabírói hivatal ügymenetében tapasztalt lelkiismeretes munkálkodás és rend felett Bőjthe Kálmán főszolgabírónak a főispán elismerését fejezte ki. Dicsőreleg nyilatkozott Maros-Ujvár községi adminisztrációjáról is. A délután folyamán az iskolákat tekintette meg a főispán, hol Jovian Antal igazgató-tanító kalauzolta és szolgált felvilágosítással. Megtekintette az óvodát is és külön is megdicsérte és gratulált Cseh Serena óvónőnek, aki a 80 főből álló és gondjaira bízott gyermekekkel bemutatta a főispánnak, mily mintaszerűleg vezeti ez óvodát és a gyermekek mily jó és önfeláldozó gondozónő bírnak benne. Meglátogatta még a főispán Fritz Pál kir. bányatanácsost és az estvéli vonattal kíséretével székhelyére, Nagy-Enyedre tért vissza.

— **Házi estély.** Honvéd tisztikarunk az ujonnan kinevezett zászlóaljparancsnok, Foglár József, és a november elején előléptetett tisztek tiszteletére szombaton este a honvéd-laktanya tiszti étkezdéjében társasvacsorát rendezett, melyen Brenner ezredes és Krizsmanics alezredessel az élén részt vett az egész tisztikar, dr. Varró László polgármesterrel az élén számos polgári előkelőség. Az ujonnan előléptetett tiszteket szép hazafias beszéddel Foglár őrnagy köszöntötte fel, polgári részről az új parancsnokot Cirner József. Zajos ovációk tárgya volt Haubert Kamilló őrnagy, volt zászlóaljparancsnok, ki Kolozsvárra helyeztetett át és kitől szintén az alkalommal búcsuzott el a tisztikar. Szünni nem akaró élénzettel fogadta a diszes társaság a távozó őrnagy búcsúbeszédét, mely megújult, midőn a polgárság nevében

dr. Varró polgármester vett tőle búcsút. Cirner Ernő főhadnagy az előléptetett tisztek nevében az új zászlóaljparancsnokot, Foglár Józsefet, és a távozó Haubert őrnagyot köszöntötte fel. Volt még több ékes tózt és a társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt vig, kedélyes hangulatban.

— **A nagyenyedi ev. reformátusok** templomán a megújítási munkálatok be vannak fejezve. A templom belsejének kitakarítása is serényen folyik. E hó 18-án az is tenisztelet mulhatatlanul a megújított templomban fog megtartatni.

— **Választmányi ülés.** Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület szombaton délelőtt Zeyk Dániel főispán elnökletével igen érdekes ülést tartott a város-háza nagytermében. A folyó ügyeken kívül megállapította a választmány a folyó évi téli népies előadások sorrendjét és határidejét, mint azt mai számunk hivatalos részében közöljük. Határozott a jövő évi állatkiállítás tervezetéről nézve, amely a jövő évi április végén vagy május elején lesz megtartva. Bizottságot küldött ki a jövő évi költségelőirányzat előkészítésére. Dr. Szaniszló Albert indítványára pedig elhatározta, hogy a jövő évben angol búzával és u. n. tót árpaival tesz termelési kísérleteket. Vinczei Miksa indítványa következtében felhívta a választmány az egyesület titkárát, hogy a műtrágya beszerzésére nézve a hozzá forduló gazdáknak szolgáljon közvetítéssel, hogy ezek a lehető legjobb és legolcsóbb forrásból szerezhessék be szükségleteiket. Az érdekes ülés a késő déli órákban érte végét.

— **Himlő-járvány.** A hólyagos himlő járvány-szerűleg lepett fel a marosujvári járás némely községében. A hatóságok a kellő intézkedéseket a járvány elfojtására megtették.

— **Gyilkosság.** Véres eset történt Galacson elment vasárnapon: Piper Nikulaj I. Gavrilla országot mentén fekvő házában keresztelőt ültek, melyen jelen volt petrozsányi Piper Gligor cigány kovács is. A pálinka bőven folyt és a kedélyek magas hullámokat vetettek. Másnap hajnalban Piper Gligort agyonütve találták a vasuti síneken; a tettes ugyanis áldozatát oda czepele, hogy azon látszatot keítse, mintha a vonat gázolta volna el, ravasz politikája azonban dugába dült, mert az esti vonat már elment, a hajnali jövele előtt pedig a gyilkosság kiderült. Az azonnal kiszállott hatóság erős gyanuokok alapján, tagadása ellenére, letartóztatta Piper Nikulaj I. Gavrillát, ki pálinkás fővel czivódásba, azután verekedésbe kezdett az áldozattal.

— **Rablógyilkosság a vasuton.** Régóta hangzik már a panasz, hogy az államvasutak erdélyrészi vonalain az utasok vagyönbiztsága egyáltalában nem felel meg a kívánalmaknak. Csak a napokban is nagyobb kárt szenvedett a predeál—budapesti gyorsvonat egyik első osztályu utasa, kinek Kiskapus és Tövis között, míg az étkezőben volt, vadonat új felső téli kabátját lopták le, amiért talán az illető vonatvezetőt sem vonta felelősségre az üzletvezetéség. De hogy emberélet is essék áldozatul a hiányos vasutrendőri felügyeletnek, az már hallatlan és vérlázító. A rablógyilkosság szintén ezen a tájon történt, habár nem a fővonalon. A gyilkosság áldozata Schwarcz Fülöp kereskedő-utazó. Schwarcz november 3-án indult Balázsfalváról Dicső-Szent-Mártonba. Egy kézi táskát vitt magával, amelyben 10—12 ezer korona értékű ékszer volt, egy nagyobb ládat pedig, amelyben szintén ékszerminták voltak, föladott a vonatra. A vonat megérkezésekor csak az ékszermintát tartalmazó láda érkezett az állomásra, Schwarcznak pedig nyoma veszett. Az állomásfőnök azt gondolta, hogy a láda feladója utközben kiszállt valahol, a ládat felretette. Most azonban kiderült, hogy a szerencsétlen utazót a vonaton kirabolták és meggyilkolták. Vasárnap reggel Sövényfalva határában, a vasut mentén, egy uriasan öltözött ember holttestére akadtak. A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy az áldozatot halántékon szúrták és rögtön meghalt. A zsebeiben talált iratokból megtudták, hogy Schwarcz Fülöp kereskedelmi utazó s megtalálták nála a föladott láda vevényét is. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosságot a vonaton követték el. Három désfalvi embert gyanúsítanak, akik egy kocsiszakaszban utaztak Schwarczczal. A kizárás, amelyben Schwarcz az értékesebb ékszereket vitte, szintén megkerült a vasuti töltés közelében, üresen. Az ékszereknek nyoma veszett. Az elrabolt ékszerek értékét és leírását egy balázsfalvi ékszerésztől sikerült megtudni, akinél Schwarcz az árukkal megfordult. A csendőrség nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

— **A kivégzések Spanyolországban.** A kivégzést Spanyolországban csak olyan kegyetlen módon hajtották végre még napjainkban is, akár az inkvizíciók idejében... Most végre átalakítják a büntető törvénykönyv idevonatkozó szakaszait. Ezután nem a nagy közönség szemeláttára, hanem a börtön udvarán

végeznek órára a l óra folya bocsátána lobogót t is marad. sorozta a tolakodótt a sí — A kel, hoz le n t s z cziós! I bérmentv könyv l fillérel

Jog

A tö osztható csakis a pedig az, hogy követet és a kö sult felt mig a l nem ma eljárás latlanul hozókat A káros mén pa a ki ga ból va magánh a ki j tatlan ten jog böngezt csontoz a ki a gáló k készüle zendők és közl rongalá gazdasági tel semmis gölas, z szükíté apaállá másokt állatok lóre k her-ma kender gyelet és oly gazdál dákban közutal alba) s megaka delkezt törvény vagyon nösiti gyonba képez nek v elköve véség gazda iskola nem vagy meg azon tekin köny bünté a 6 hogy

végeznek a halálra ítétekkel, még pedig tizenhatszáz órára a halálos ítélet kihirdetése után. E tizenhatszáz óra folyamán a papon s rokonokon kívül senkit nem bocsátanak az elítélthez, a kivégzés pillanatában fekete lobogót tűznek ki a börtönré s a lobogó egész nap ott is marad. Eddig a legkeresettebb látványosságok közé sorozta a nép a kivégzéseket s a katonaság alig birt a toladókkai, a halálra ítélt pedig két napig gyótródott a siralomházban.

— **Asszonyok, leányok,** kiket jövendőjük érdekel, hozzassák meg Zit-El-Lohia most megjelent szellemes jósló könyvét. Rendkívül szenzációs! 1 korona beküldése ellenében (bélyegeken is) bérmentve zárt borítékban küldi: Gedeon András könyvkereskedése Miskolcra. Utánvét 40 fillérrel több.

Közgazdaság.

Jogszolgáltatás a gazdasági élet terén.

Ira dr. Ebergényi Sándor
főispáni titkár, gazdasági egyesületi jegyző.
(Vége.)

A törvény szerint a kihágások két kategóriába oszthatók és pedig a szerint, amint az eljárás csakis a károsult fel indítványára indítható meg, vagy pedig hivatalból. Ezen osztályozást indokoltá teszi az, hogy azon kihágások, melyek magántulajdonon követtetnek el, első sorban a károsított felet érdeklik és a közvagyon ez esetekben nem érintetik; a károsult feltől függ tehát, akar-e kárpótlást és megtorlást; míg a hivatalból üldözendő kihágásoknál, miután ezek nem magántulajdonon követtetnek el, a hivatalból való eljárás által eleje van véve annak, hogy azok megtorlatlanul maradjanak. Ezen szempont vezette a törvényhozókat a két kategóriájú kihágások megállapítására. A károsult fel indítványára mezőrendőri kihágás címén panasz emelhető az illetékes hatóság előtt az ellen: a ki gazdasági gyümölcsöket kertből, szőlőből, faiskolából vagy mezőről lop, jogtalanul leszed, levág; a ki magánhatárjelkeket megsemmisít, megrongál vagy elvisz; a ki jogosulatlan legeltet, a ki másnak telkén jogositatlan szekeret vagy marhát hajt; a ki idegen területen jogosulatlanul átjár; a ki jogosulatlanul fűt vagy bönög; a ki másnak földjére jogosulatlanul trágyát, csontot, döglött állatot, követ, eserepet és szemetet visz; a ki az utak vagy bekerített földek elzárására szolgáló kerítéseket, sorompókat, kapukat és más hasonló készülékeket jogosulatlanul kinyit stb. Hivatalból üldözendők a következő mezőrendőri kihágások: kőzeteken és köztereken fák és csemeték, ugy ezek gyümölcsseinek rongálása, levágása, tördelése, legalyazása vagy kiásása, gazdasági czélokra szolgáló megfigyelő eszközök, hatósági telek, mérnöki jelvények jogosulatlan rongálása megsemmisítése, elvittele, más helyre áttétele, jogosulatlan zálogolás, zálogolás meghiusítása, dűlőutak jogosulatlan megszükitése, másfelé irányítása, elszántása és rongálása, apaállatoknak tenyész-igazolmány megszerzése nélkül másoknak tenyésztési czélokra való átengedése, ily állatoknak másnemű állatokkal együtt a közös legelőre kihajtása, nem arankamentes luczerna vagy lóher-magnak termelés czéljából forgalomba hozatala, kender és lennek tilos helyeni áztatása, állatok felügyelet nélküli legeltetése közös vagy községi legelőkön és oly határokon vagy határ-részekben, hol nyomásos gazdálkodás van elfogadva, engedély nélkül külön csordákban, csürhékben és menésekben való legeltetés, kőzeteken, köztereken, utcákon szederfákról (Morus alba) selyemtenyészési czélra a lomszedés jogtalan megakadályozása és több hatósági intézkedés és rendelkezés elmulasztása. Az egyes kihágás-nemeket a törvény a fent jelzett osztályozás mellett még bizonyos vagyoni érték és az elkövetés módja szerint is minősíti; így valamely mezői termékben vagy vagyonban tett kár, ha értéke csekélyebb kihágásnak képezi tárgyát, nagyobb értékben pedig már büntettnék vagy vétségnek és a btk. alapján bírálendő el, az elkövetés módja pedig valamely mezőrendőri kihágást vétséggé és illetve büntettté változtat át, mint pl: aki gazdasági terményeket gyümölcsös kertből, szőlőből, faiskolából vagy mezőről lop, vagy aki másnak földtől el nem választott termékét jogosulatlanul leszedi, levágja, vagy ellopja, amennyiben a dolog értéke 60 koronát meg nem halad. De ha ezen esetek valamelyikénél azon körülmények forognak fenn, melyeknél a lopás — tekintet nélkül a dolog értékére — a büntető törvénykönyv 336. §-a szerint büntettnék minősítetik, ez eset büntetett képez akkor is, ha a lopott tárgy értéke a 60 koronát meg nem haladja, azon kivétellel, hogy ha a gazdasági terményeknek az itt felsorolt

helyekről való ellopása bemászás által vitetik véghez, mely esetek kihágást képeznek, ha a lopott dolog értéke hatvan koronát meg nem halad; itt a kihágást tehát először minősíti az érték: 60 korona, másodsor az eltulajdonítás módja, midőn is tekintet nélkül az értékre, a cselekvény elvezeti kihágási jellegét s büntettté vagy vétséggé válik, ha az templomból tulajdonitattik el, jótékony czélra adatott, temetőben a holtak emlékére volt rendelve, ha épületből, bekerített helyekről vagy hajóról lopatik el, vagy ha lopás czéljából a zár feltörött, ha a cseled gazdjától vagy ennek családjához tartozó személytől lopta el. Specialis mezőrendőri kihágást képez a következő eset: Amennyiben a szolgálatból elbocsátott vagy kilépő mezőzőr esküjének letételéről tanuskodó bizonyítványt és szolgálati jelvényét legkésőbb a szolgálatból való eltávazása előtti napon a községi előjárásnak át nem adta: kihágást követ el és egytől száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntetést a törvény pénzbüntetésben állapítja meg, mely behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra változtatható át. A pénzbüntetés maximuma 200 korona, a büntetés nagyságának megállapítása a fenforgó súlyosító vagy enyhítő körülménytől függ; súlyosító körülmények: ha a kihágás vasár- és ünnepnapon, vagy vasár- és ünnepnapot megelőző heteköznapon, továbbá ha éjjel, bekerített helyen, vagy határozott figyelmeztetés ellenére követtetett el, vagy ha a mezői lopás elkövetésére valaki a lopás színhelyén székkel jelent meg; visszaesésénél ily esetekben a pénzbüntetés maximuma 400 korona. Az eljárásra jogosított hatóságok a törvény végrehajtásánál is a közigazgatási hatóságok. Első fokban a községi előjáróság vagy járási főszolgabírói hatóság, a kihágás mérve és minősége szerint; második fokban a főszolgabírói hivatal vagy a vármegyei közigazgatási bizottság, szintén a kihágás mérve és minősége szerint és ugyanily értelemben harmad fokban vagy a közigazgatási bizottság, vagy a földművelésügyi m. kir. miniszter.

Nem ugyan a közigazgatási élet egész mezejére, de a gazdasági élet egy igen fontos faktorára, a b o r g a z d á l k o d á s r a vonatkozik az 1893. évi XXIII. t.-cz., mely a mesterséges borok készítéseinek és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szól. E jogszabályoknak czélja: a borhamisítás megátaláni és a magyar bor veszni induló internacionális jó hírnevét fentartani. Az utolsó évtizedben a magyar bor hírneve nagy esést mutat; lelkiismeretlen kufárok, üzerek, szőlőgazdák jogtalanul és igazságtalanul anyagi haszonért nyakra-főre hamisították a borokat és azokat valódi és hírneves szőlőterületek neve alatt forgalomba hozva, igen aláásták a századokon át megalapított jó hírnevet, hozzá még a lelkiismeretes szorgalommal és fáradsággal előállított tiszta bork értékesítését a tisztességes szőlőgazdák számára majdnem lehetetlenné tették. A törvényhozás átlátva a keletkező országos csapást, amely a filloxera terjedésével párhuzamosan, rohamosan terjedő borhamisítással az országra nehezédei készült, fent idézett erélyes rendszabályokat tartalmazó törvényével a káros tünetnek véget vetni szándékozik. Erélyesen üldözi és bünteti a borhamisítókat, védi a hírneves szőlőterületeket és a tiszta, eredeti bornak régi kelendőségét és piacát fentartani igyekszik. A törvény, noha csak 18 §-ból áll, öt részre oszlik; első része az általános tiltó rendelkezéseket tartalmazza; a második rész körülírja a mesterséges és készített bort és szabályozza a bor forgalomba hozatalát; a harmadik rész a borhamisítást és forgalomba hozatalát kihágásnak minősíti; a negyedik rész a közigazgatási hatóságok illetékességét állapítja meg; az ötödik rész végre a végrehajtási intézkedéseket írja elő. Röviden, kételyt kizáró módon tiltja a törvény a mesterséges bor készítését következő rendelkezésével: Mesterséges bort készíteni vagy gyártani, ugyszintén ily bort bármilyen módon forgalomba hozni tilos. Mesterséges a bor, ha az: a) nem kizárólag szőlőléből, illetve szőlőmustból készült; b) ha a borhoz tisztított szeszer vagy cognacot kívül viz vagy bármely más anyagok kevertetnek. Tilos továbbá azokat az anyagokat, melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálhatnak, erre a czélra s ezen a czímen a magyar korona ország területén hirdetni, vagy ugyanerre a czélra és ezen a czímen a magyar korona országai területén bármilyen módon forgalomba hozni. Megengedi azonban a törvény, hogy az okszerű pinczekezelés szempontjából a bor javíttassék vagy tisztíttassék és előírja végrehajtó rendeletében mindazon anyagokat, melyekkel a bor javítható vagy tisztítható; de ez is csak bizonyos előírt módon és mérvben eszközölhető. Előírja a törvény most már azt is, hogy a pezsgő, ürmös, törkölybor és gyümölcsbor miként készíthető, raktározható, és peremkorice kijelenti, hogy ezek csakis a megfelelő elnevezés alatt raktározhatók és hozhatók forgalomba. Fontos rendelkezést tartalmaz a törvény 4. §-a. Sok visszaélésnek veszi elejét és a borhamisításnak számos alkalmát semmisíti meg. A borhamisítás egyik főkritériuma volt, hogy a hamis vagy természetes, de gyenge bor jó hangzású és jó hírnevű borvidékek bora gyanánt hozatott forgalomba és a közönség, csábítva a jó név által, megvette a gyenge, vagy hamis bort. Most ezen visszaélésnek is végét veti a törvény, midőn 4. §-ában kimondja, hogy: Tilos a bort oly vidék megjelölésével forgalomba hozni, amelyen az nem termett, illetőleg amely vidék jellegének meg nem felel. Tilos továbbá a bort oly szőlőfaj megjelölésével forgalomba hozni, amelyből az nem készült. Különböző vidékeken termelt, vagy különböző szőlőfajokból készült borok keverése esetén az összeházasított bor oly vidéknek, illetőleg olyan szőlőfajból valónak jelezhető, melynek tulnyomó fajbora szerint az tényleg megfelel. Hogy pedig e rendelkezés tényleg hatályos is legyen, elrendeli a törvény, hogy az ország borvidékekre osztassék fel és jövőre minden bor csakis saját borvidékének neve alatt jöhöz forgalomba. A törvényt magyarázó végrehajtási rendelet e felosztást tényleg keresztül is viszi és az országot 22 borvidékre osztja; e rendelet 7. §-ának 18. pontja szerint vármegyénk az Erdély-marosmenti borvidékhez tartozik Hunyad és Maros-Torda vármegyékkel egyetemben.

Mint már említém, a borhamisítást, hamis bor forgalomba hozatalát és a hamis bor gyártásához alkalmas anyagoknak — mint ilyeneknek — árusítását a törvény kihágásnak minősíti és ezek elkövetését büntetéssel sújtja. A büntetés kiszabása tekintetében a törvény két kategóriát állapít meg: a súlyosabb és enyhébb kihágásokat; súlyosabb kihágásnak minősíti a törvény a mesterséges bor készítését vagy gyártását, enyhébb kihágásnak a mesterséges bor forgalomba hozatalát, a a mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgáló anyagoknak kifejezetten e czélra való használhatóság végett forgalomba hozatalát, a mesterséges bor forgalomba hozatalát, más boroknak tokaji, hegyaljai, szamorodni elnevezés alatti árusítását, meg nem engedett módoni raktározását, bornak más vidék megjelölésével való forgalomba hozatalát, mint amely vidéken az termett. A kihágások elbírálásánál egy új és nálunk szokatlan, de hatásos intézkedést tartalmaz e törvény, midőn a 8-ik §-ban azt mondja: Az eljáró hatóság a büntető ítéletnek az elítelt fel költségén leendő közzétételét is elrendelheti, mely esetben a közzététel módja és határideje az ítéletben állapítandó meg. Ez jogszolgáltatásunk terén új rendelkezés és szigoránál fogva sok borhamisítót fog a hamisítástól visszaretteníteni, mert a közzététel, melynek czélja, hogy a fogyasztó közönséget az illetővel szemben óvatossá tegye és hogy mindenki ismerje a hamisítót, még súlyosabb magánál a főbüntetésnél is, mert míg igen sok hamisító pár száz forint bírságát könnyen kifizetné, az a tudat, hogy bűnét mindenki tudni és ismerni fogja és őt hamisítása könnyen a közmegejtésnek teszi ki, vissza fogja riasztani attól, hogy a kihágást elkövesse. Borhamisítási ügyekben ítélezni szintén a közigazgatási hatóságok illetékesek, még pedig I. fokban a főszolgabíró (rendőrkapitány), II. fokban az alispán, III. fokban a belügyminiszter. Fontos szerep jut e törvényben a borenőrző bizottságoknak; ezeknek feladata a borhamisítás üldözésére hivatott hatóságokat működésükben támogatni és mint a törvény mondja, az elkövetett kihágások tekintetében az illetékes hatóságok, valamint a kihágások által jogaikban sértett érdekkörök nyomra vezetése s a kihágások kiderítésére irányuló eljárások megkönnyítése. A borenőrző bizottságok a társadalom kebeléből alakíthatnak független, kötelességtudó polgárokból vármegyénként és járásokként. Működésük után mi díjazás és jutalomban sem részesülnek, de bírák polgártársaik tisztelétét és becsületét. Ezek a törvény főbb rendelkezései.

Mezőgazdasági jogszabály végül az 1895. évi XLVI. törvénycikk is, amely a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek hamisításának tilalmazásáról szól. E törvény intentionja az, hogy mezőgazdasági termények, termékek és czikkek, jelesül: tej, termékek, állat és növényi zsírok, zsiradékok, olajneműek, továbbá gabona-, liszt- és az ebből készült tészta- és fűgagvak, abrak- és tráganyeműek hamisítása megakadályozassék. A törvény e termények hamisítását szintén kihágásnak minősíti és e kihágások elbírálását a közigazgatási hatóságokra ruhazza. Noha e törvény még alig pár éve van érvényben, üdvös hatása már is észlelhető.

A fentiekben mutattam reá azon jogszabályokra, melyek a gazdasági életben hazánkban a mezőgazdasági élet működését szabályozni hivatnak. Van még számos tere a gazdasági életnek, mely szabályozásra vár, és bizhatunk törvényhozásunk bölcsességében, hogy e téren is meghozza jogszabályait és már közel a jövő, melyben Magyarország gazdasági faktora is bátran versenyezhet a művelt külföld hason intézményeivel.

Szerkesztői üzenetek.

Politikus, Gyulafehérvár. U. G. a mult ezikluson Szathmárt, most Szilágy-Somlyót képviseli.

M. D., Budapest. Mint láthatta, közöltük. Azon furesaság tényleg fennáll, hogy ha a korai délutáni órákban teszi postára levelét, Enyeden csak délelőtt kapjuk meg, míg ha este 7 és 8 óra között, úgy korán reggel; nyitja pedig az, hogy a délutáni leveleket a személyvonat, az estélieket a gyorsvonat hozza: előbbi 12 óra 23 perczkor, utóbbi reggel 8 óra 17 perczkor érkezik Enyedre.

Abrudbányai. A Foia Poporulni közleményét olvastuk, de a választási addig várunk, míg — a mint e lap jelzi — saját tudósítója révén leírja, mikép történt az a famozus szavazás. Saját tudósítónk mélyen hallgat az egész dolgról.

Színházlátogató. Szabadhegyi most Lippán működik.

Birtokos, V. ingárd. 1894. XXXIII.

Utazás, K. oesárd. Jelentse fel a kolozsvári üzletvezetésénél.

Vilma, B. e. n. e. d. e. k. Hová gondol?!

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés belyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Megvételre kerestetik egy nagyobb (körülbelül 12 m. hosszú, 6 m. széles) **csűr.** Jelentkezők forduljanak a kiadóhivatalhoz.

Sz. 3268—1899.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság a marosludasi takarékpénztár végrehajtató javára Magyarai József és társai végrehajtást szenvedők ellen 20 korona tőke, ennek 1898 évi márciusi hó 17-ik napjától járó 8% kamatai, 104 korona 38 fillér eddigi már megállapított, úgy a jelenlegi 14 koronában meghatározott, valamint az ezután felmerülő költségek, ugyanezek végrehajtató javára bekebelezett 160 kor., 60 kor. és 120 kor. tőkék s jár., s az ezennel esatlakoztatott „Albina“ takaré- és hitelintézet javára bekebelezett 406 kor., Laurenczi András javára bekebelezett 200 kor., 70 kor., Asztalos Márton javára bekebelezett 48 korona, a kisküklőlőmegeyi takaré- és hitelintézet javára bekebelezett 290 kor., és Metea Demeter javára bekebelezett 225 korona tőke és jár. kielégítése végett a végrehajtási árverést az 1881. LX. t.-cz. 146. §-a alapján a gyulafehérvári kir. törvényszék (marosújvári kir. járásbírósa) területén levő otdi 35. számú tjkvben felvett s Kocsis Ferencz nevében álló A + 63, 69 hr. belsőségre 386 kor., a 233 hr. szántóra 106 kor., a 247 2 hr. szántóra 14 kor., a 422 27 hr. erdőre 70 kor., a 449—452 hr. kaszálóra 394 kor., az 528 hr. szántóra 16 kor., a 628 hr. szántóra 110 korona, a 837 hr. szántóra 40 korona, a 958 15 hr. kaszálóra 36 kor., a 958 63 hr. kaszálóra 10 kor., a 956 hr. kaszálóra 10 kor., az 1050 hr. kaszálóra 160 kor., az 1095/1 hr. szántóra 6 korona, az 1196 26 hr. legelőre 82 kor., az 1176 hr. szántóra 48 kor., az 1303, 1304 hr. szántóra 112 kor., az 1327, 1328 hr. szántóra 32 kor., az 1603 hr. szőlőre 528 kor., az 1633, 1634 hr. szántóra 30 kor., az 1757 26 hr. legelőre 20 kor., az 1757/75 hr. legelőre 20 kor., az 1759 123 hr. legelőre 16 kor., az 1901 hr. szőlőre 36 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeli.

Az árverés 1900. évi **december hó 4-ik** napján d. e. 10 órakor Otd közszékházánál fog megtartatni, mikor is a fenti ingatlanok a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy a 3333 88 I. M. számú rendelet 8 §-ban felsorolt óvadékképes értékpapírban az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről az elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Maros-Ujvárt, 1900. január hó 31-én.

3269 1—1

Sólyom,
kir. albiró.

ZENEMŰ-

árjegyzékeket
zongora,
harmonium,
hegedű,
gordonka,
czitera,
kamarazene,
zenekarok,
gítár,
dalok,
humorisztikus dallamok,
karok,
kettősök, hármások,
tanulmányművek
sat.-ról küldők

ingyen
és bérmentesen.

OTTO MAASS

zeneműkiadó és bizományos BÉCS, VI/2, Maria-
hilferstrasse 91.

1071—1900.

Árverési hirdetmény.

A vezetésem alatt álló kir. orsz. fegyintézet élelmezése körül az 1901. évben összegyűlendő moslék és kenyérhéj értékesítése czéljából f. évi november hó 28-án délelőtt 10 órakor a fegyintézet hivatalos helyiségében nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 40 korona teendő le. Bővebb felvilágosítást árverezni szándékozók az intézet igazgató-ságánál nyerhetnek.

Nagy-Enyeden, 1900. november 9-én.

3280 1—1

Uray,
igazgató.

ISKOLAI

Mulasztási kimutatások

a 6—12, illetőleg 13—15 éves

tanulók mulasztásáról kaphatók

a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár Részvénytársaság könyvkereskedésében (Nagy-Enyed, főtér 38. sz.)
3218 5—?

1 kilo tiszta finom zamatos kávé 1 frt 50 kr. Litke-fele pezső. Bánati leghiresebb búzából örölt hengermalmi lisztek legolcsóbb áron kaphatók.

Bethlen-utcában 3 szoba, konyha, fűskamra, pincze kiadó

április 24-től.

Egy kettős számú

WERTHEIM-SZEKRÉNY

olcsó áron eladó

Raktáromba az alábbi friss ásványvizek érkeztek:

Borszéki, Előpataki, Luhi Margit, Carlsbadi, Marienbadi, Nieder Selters, Salvator, Gishüebler, Budai és Lewicon.

Friss **Beocsini Roman** és **Portland cementek** szintén megérkeztek; hordó számra legolcsóbb gyári áron szolgálok. Legjobbnek elismert **könynyen kezelhető Wermorel permetezőket**, legerősebb rézgáliczot **igen jutányosan ajánlok.**

A közelgő időnyre ajánlom a híres nemes **gyémánt aczéliből készült kaszákat**; minden darabért **jót állok**, ha nem lenne, jó becserélem vagy **árát visszaadom.** Egyéb szerszámok, **ásók, lapátok, kerti-ollók, gereblyék, kapák**, mindennemű **szegek legolcsóbb áron kaphatók.**

Nagy választékban **alpacca és nikkeltárgyak, gyümölcsös talak, kenyérkosarak, kanalak, tálczák 20 krtól 4 frtig.** Diszes **lám-pák, husvágók, új fajta kávéőrölők.**

Többféle **pácztolt halak**

angolna, lapardon, sardinia, orosz hal, heringek, pisztrángok.

A kirakat szives megtekintésére becses pártfogóimat ez uttal is kérve, maradok teljes tisztelettel

2017 48—52

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Erősen vasalt targonca 3 frtért kapható.

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár Részvénytársaság

a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlja, hogy a főtéren levő üzlethelyiségében

könyvkereskedést

rendezett be, melyben úgy a helybeli, mint a vidéki iskolákban használt **tankönyvek** és **iskolai szerek** eredeti bolti áron kaphatók. Továbbá elfogad megrendeléseket bárhol megjelenő és bármily nyelvű **könyvek, díszművek** és **folyóiratokra** s azokat a legpontosabban teljesíti. Egyuttal felhívja a közönség szives figyelmét gazdagon berendezett

papír-, rajzeszköz- és írószer-raktárára,

melyben e nemű cikkek nagy választékban igen jutányos áron szerezhetők be. Ugyanitt fogadtatnak el megrendelések modern felszerelésű

könyv- és könyvnyomdai műintézete,
könyvkötészete, valamint dobozgyára

részére.

23—? 3081